

การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการใช้อำนาจกับการบริหารสถานศึกษาของโรงเรียน
ในสังกัดเทศบาลเมืองพนัสนิคม จังหวัดชลบุรี

A Study of Relationship between Power Exercise and Institutional
Administration of School under Phanat Nikhom Municipal,
Chonburi Province

ดิลก คำคูเมือง, ธร สุนทรายุทธ, สุวิชัย โกศัยยะวัฒน์
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายดังนี้ 1) ศึกษาการใช้อำนาจของผู้บริหาร 2) ศึกษาการบริหารสถานศึกษา และ 3) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการใช้อำนาจกับการบริหารสถานศึกษาของโรงเรียนในสังกัดเทศบาลเมืองพนัสนิคม จังหวัดชลบุรี กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ครูและบุคลากรทางการศึกษาของโรงเรียนในสังกัดเทศบาลเมืองพนัสนิคม จำนวน 86 คน โดยการสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้น เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพ แบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ แบ่งออกเป็น แบบสอบถามเกี่ยวกับการใช้อำนาจของผู้บริหารสถานศึกษา มีค่าอำนาจจำแนกรายข้ออยู่ระหว่าง 0.27-0.84 มีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 0.92 แบบสอบถามเกี่ยวกับการบริหารสถานศึกษา มีค่าอำนาจจำแนกรายข้ออยู่ระหว่าง 0.34-0.77 มีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 0.96 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ การแจกแจงความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน

ผลการวิจัยพบว่า 1) ข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวนครูร้อยละ 91.9 และจำนวนบุคลากร ร้อยละ 8.1 2) การใช้อำนาจของผู้บริหารสถานศึกษา และการบริหารงานสถานศึกษาของโรงเรียนในสังกัดเทศบาลเมืองพนัสนิคม จังหวัดชลบุรี โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก 3) ความสัมพันธ์ระหว่างการใช้อำนาจของผู้บริหารสถานศึกษา และการบริหารงานสถานศึกษาของโรงเรียนในสังกัดเทศบาลเมืองพนัสนิคม จังหวัดชลบุรี โดยรวมพบว่า มีความสัมพันธ์กันทางบวกระดับปานกลางถึงระดับค่อนข้างสูง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 4) การใช้อำนาจของผู้บริหารสถานศึกษา ด้านอำนาจเชี่ยวชาญ (X_4) อำนาจตามกฎหมาย (X_5) และด้านอำนาจให้รางวัล (X_1) สามารถร่วมกันทำนายการบริหารสถานศึกษาของโรงเรียนในสังกัดเทศบาลเมืองพนัสนิคม จังหวัดชลบุรี ได้ร้อยละ 63.40 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

คำสำคัญ : การใช้อำนาจของผู้บริหารสถานศึกษา, การบริหารสถานศึกษา

Abstract

The purposes of this research were to study A Study the exercise of institutional executive power and relationship between the exercise of executive power and institutional administration of the school under Phanat Nikhom municipal, Chonburi province. The sample were 86 teachers and educational personnel of the school under Phanat Nikhom municipal gaining from Stratified Sampling technique. The research instrument were a questionnaire on status and five scale rating questionnaire on power exercise of institutional administrators with discrimination per item between 0.27-0.84 and entire reliability at 0.92 and a questionnaire on institutional administration with discrimination per item between 0.34-0.77 and entire reliability at 0.96. Statistics used for data analysis were frequency, percentage, mean, standard deviation, Pearson's correlation coefficient and stepwise multiple regression analysis.

The results found that 1) The basic data of the respondents included 91.9% of the teachers and 8.1% of the education personnel, 2) The power exercise of the school' administrators and institutional administration of the school under Phanat Nikhom municipal, Chonburi province, both as a whole and per part, were at high level, 3) The relationship between the power exercise of school' administrators and institutional administration of the school under Phanat Nikhom municipal, Chonburi province, as a whole, had positive relationship from medium to quite high level with statistical significance at .05 level and 4) power exercise of the administrators in item of the expert power (X_4), the legitimate power (X_3) and the reward power (X_1) could mutually predict institutional administration of the schools under Phanat Nikhom municipal, Chonburi province 63.40% with statistical significant at .05 level

Keywords : Power exercise Institutional, Administration of Municipal School

บทนำ

การพัฒนาประเทศในระยะแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 พ.ศ.2560-2564 มุ่งบรรลุเป้าหมายในระยะ 5 ปี ที่จะสามารถต่อยอดในระยะต่อไปเพื่อให้บรรลุเป้าหมายการพัฒนาในระยะยาวตามยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี โดยยึดหลักการพัฒนา “คนเป็นศูนย์กลางการพัฒนา” มุ่งสร้างคุณภาพชีวิตและสุขภาวะที่ดีสำหรับคนไทย พัฒนาคอนกทุกช่วงวัยและเตรียมความพร้อมเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุอย่างมีคุณภาพ รวมถึงสร้างคนให้ใช้ประโยชน์และอยู่กับสิ่งแวดล้อมอย่างเกื้อกูล อนุรักษ์ฟื้นฟู ใช้ประโยชน์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างเหมาะสม (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2559) ทั้งนี้พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พุทธศักราช 2545 ได้มุ่งเน้นการกระจายอำนาจทางการศึกษาให้ท้องถิ่นได้มีส่วนร่วมในการพัฒนาการศึกษา ดังที่กำหนดไว้ใน “มาตรา 41 องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีสิทธิจัดการศึกษาในระดับใดระดับหนึ่งหรือทุกระดับตามความพร้อม ความเหมาะสม และความต้องการภายในท้องถิ่น” รวมทั้งมีนโยบายกระจายอำนาจการบริหารจัดการศึกษา ซึ่งเป็นเครื่องมือเพิ่มประสิทธิภาพและประสิทธิผลในการจัดการศึกษาไปสู่การปฏิบัติ ทั้งนี้การบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานเป็นการบริหารงานที่มุ่งเน้นการกระจายอำนาจการบริหารและการมีส่วนร่วมของบุคคลที่มีส่วนได้ส่วนเสียกับการบริหารจัดการศึกษาตามศักยภาพของโรงเรียน ให้โรงเรียนมีอิสระในการดำเนินงานเพื่อความคล่องตัว เพื่อให้เกิดความสำเร็จมากที่สุด (อำนาจทองโปรง, 2555) โดยการกระจายอำนาจการบริหารได้แบ่งขอบข่ายงานบริหารสถานศึกษาไว้ 4 ด้าน (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ สำนักงานนายกรัฐมนตรี, 2553) ประกอบด้วย ด้านการบริหารงานวิชาการ ด้านการบริหารงานงบประมาณ ด้านการบริหารงานบุคคล และด้านการบริหารงานทั่วไป

ในการบริหารจัดการศึกษาให้เป็นไปตามเป้าหมายนั้นจะต้องมีแรงหรืออิทธิพลผลักดันจากบุคคล โดยเฉพาะผู้บังคับบัญชาเพื่อให้ผู้ใต้บังคับบัญชาทำงาน แรงนั้นอาจจะแฝงอยู่ในตัวผู้บังคับบัญชาหรือผู้บริหาร ซึ่งแรงนั้นเรียกว่า อำนาจ โดยอำนาจนั้นมาจากตัวผู้บริหารเอง หรือมาจากผู้ใต้บังคับบัญชารวมทั้งเพื่อนร่วมงานที่มอบให้ (ธร สุนทรายุทธ, 2556) การดำรงตำแหน่งผู้บริหารสถานศึกษาต้องเกี่ยวข้องกับการใช้อำนาจเพื่อควบคุมการทำงานให้มีประสิทธิภาพบรรลุผลตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ ดังนั้นอำนาจจึงเป็นเครื่องมือที่สำคัญในการบริหารงาน เพราะการบริหารงานในองค์กรย่อมเกี่ยวข้องกับบุคคลจำนวนมาก ผู้บริหารจึงจำเป็นต้องมีอำนาจเพื่อควบคุมให้ผู้ใต้บังคับบัญชาเชื่อฟังและปฏิบัติตามดังที่ ธร สุนทรายุทธ (2556) ได้กล่าวว่า

อำนาจหน้าที่ในโรงเรียนเป็นเรื่องที่สำคัญระหว่างความสัมพันธ์ของผู้บังคับบัญชากับผู้ใต้บังคับบัญชา ซึ่งแหล่งที่มาของอำนาจนั้นตามแนวคิดของ เฟรนช์ และ ราเวน (French & Raven, 1968) คือ อำนาจการให้รางวัล อำนาจจากการบังคับ อำนาจตามกฎหมาย อำนาจจากความเชี่ยวชาญ และอำนาจจากการอ้างอิง การใช้อำนาจแต่ละประเภทนั้นผู้บริหารต้องระมัดระวัง เพราะการใช้อำนาจนั้นอาจส่งผลให้ผู้ใต้บังคับบัญชามีปฏิกริยาได้ใน 3 ลักษณะคือการยอมรับ การให้ความร่วมมือ และการต่อต้าน (ปิณิดา พุ่มแย้ม, 2549)

การใช้อำนาจจัดว่าเป็นองค์ประกอบที่สำคัญของการดำเนินงานในสถานศึกษา เพราะอำนาจที่ยอมรับสามารถเป็นตัวควบคุมพฤติกรรมของครูและนักเรียน ซึ่งอำนาจดังกล่าวได้แก่ อำนาจที่เป็นทางการที่มีอยู่ในสถานศึกษาและอยู่กับตำแหน่งต่างๆ ทั้งนี้เมื่อผู้บริหาร ครู และนักเรียน เข้ามาเป็นสมาชิกของโรงเรียนแล้วจะต้องยอมรับกฎระเบียบต่างๆ ที่มีอยู่ในโรงเรียน ลักษณะการยอมรับกฎระเบียบดังกล่าว Barnard (1938) เรียกว่า “เขตของการไม่แตกต่าง” ของระบบราชการ เขาอธิบายว่า ผู้บริหารหรือบุคลากรอื่นๆ ยอมรับคำสั่งโดยไม่สงสัย การที่บุคคลจะต้องยอมรับทำตามอำนาจดังกล่าว พบว่า เป็นจุดอ่อนที่ส่งผลต่อคุณภาพของงาน คือ งานไม่ตีพ้อ ซึ่งสอดคล้องกับ Blau & Scott (1962) กล่าวว่า อำนาจตามกฎหมายไม่สามารถสร้างแรงจูงใจให้ผู้ปฏิบัติงานทุ่มเทการทำงานอย่างเต็มตามความสามารถได้ ดังนั้นผู้บริหารโรงเรียนจึงควรหาวิธีการใช้อำนาจอื่นๆ เข้ามาใช้ให้ผู้ใต้บังคับบัญชาทำงานได้อย่างเต็มศักยภาพโดยมีผลงานที่มีคุณภาพและผู้ใต้บังคับบัญชามีความพึงพอใจ (ธร สุนทรายุทธ, 2556) จากที่กล่าวมาข้างต้นเห็นได้ว่าการใช้อำนาจของผู้บริหารส่งผลต่อการทำงานของครูหรือผู้ใต้บังคับบัญชา ทั้งนี้ผู้บริหารถือว่ามีบทบาทสำคัญต่อการบริหารสถานศึกษา สอดคล้องกับ ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2553) กล่าวว่า การบริหารสถานศึกษาเป็นภารกิจหลักของผู้บริหารที่จะต้องกำหนดแบบแผน วิธีการและขั้นตอนต่างๆ ในการปฏิบัติงานไว้อย่างมีระบบ เพราะถ้าระบบการบริหารงานไม่ดีจะกระทบกระเทือนต่อส่วนอื่นๆ ของหน่วยงาน นักบริหารที่ดีต้องรู้จักเลือกวิธีการบริหารที่เหมาะสมและมีประสิทธิภาพ เพื่อที่จะให้งานนั้นบรรลุจุดมุ่งหมายที่วางไว้

จากที่กล่าวมาข้างต้นผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการใช้อำนาจของผู้บริหารสถานศึกษากับการบริหารสถานศึกษาของโรงเรียนในสังกัดเทศบาลเมืองพนสนิมคม จังหวัดชลบุรี เพื่อนำผลการศึกษาไปใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาการศึกษาและการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษาต่อไป

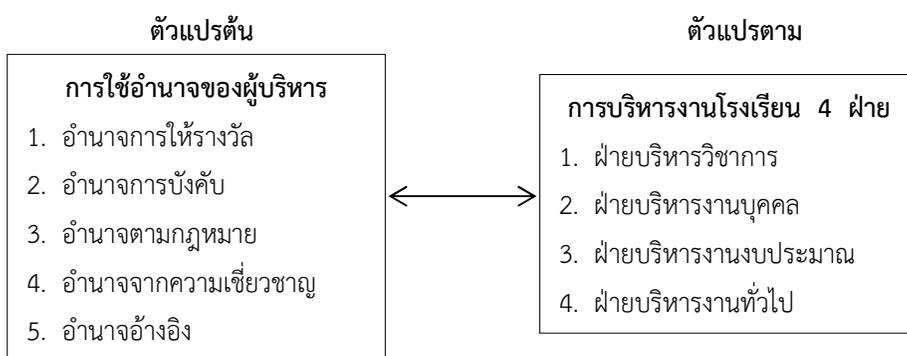

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาการใช้อำนาจของผู้บริหารโรงเรียนในสังกัดเทศบาลเมืองพนัสนิคม จังหวัดชลบุรี
2. เพื่อศึกษาการบริหารงานของผู้บริหารโรงเรียนในสังกัดเทศบาลเมืองพนัสนิคม จังหวัดชลบุรี
3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการใช้อำนาจกับการบริหารงานของผู้บริหารโรงเรียนในสังกัดเทศบาลเมืองพนัสนิคม จังหวัดชลบุรี
4. เพื่อสร้างสมการพยากรณ์การใช้อำนาจกับการบริหารงานของผู้บริหารโรงเรียนในสังกัดเทศบาลเมืองพนัสนิคม จังหวัดชลบุรี

กรอบแนวคิดในการวิจัย

กรอบแนวคิดในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาการใช้อำนาจของผู้บริหารกับการบริหารงานโรงเรียนในสังกัดเทศบาลเมืองพนัสนิคม จังหวัดชลบุรี โดยศึกษาการใช้อำนาจของผู้บริหารสถานศึกษาตามแนวคิดของเฟรนช์และราเวน (French & Reven, 1968) ซึ่งประกอบด้วย 1) อำนาจการให้รางวัล (Reward Power) 2) อำนาจการบังคับ (Coercive Power) 3) อำนาจตามกฎหมาย (Legitimate Power) 4) อำนาจจากความเชี่ยวชาญ (Expert Power) 5) อำนาจอ้างอิง (Referent power) และศึกษาการบริหารสถานศึกษา แบ่งออกเป็น 4 ฝ่าย ประกอบด้วย ฝ่ายบริหารวิชาการ ฝ่ายบริหารงานบุคคล ฝ่ายบริหารงานงบประมาณ และฝ่ายบริหารงานทั่วไป (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ สำนักงานนายกรัฐมนตรี, 2553)

ภาพที่ 1 แสดงกรอบแนวคิดในการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้มุ่งศึกษาการใช้อำนาจ การบริหารสถานศึกษา และความสัมพันธ์ระหว่างการใช้อำนาจของผู้บริหารกับการบริหารสถานศึกษาของโรงเรียนในสังกัดเทศบาลเมืองพนัสนิคม จังหวัดชลบุรี โดยมีขั้นตอนการดำเนินงานตามลำดับดังนี้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ครูและบุคลากรทางการศึกษาโรงเรียนในสังกัดเทศบาลเมืองพนัสนิคม จังหวัดชลบุรี ปีการศึกษา 2560 จำนวนทั้งหมด 107 คน
2. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้มาจากการสุ่มจากประชากรโดยกำหนดกลุ่มตัวอย่างตามตารางของ Krejcie & Morgan (1979) โดยการสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้น จากโรงเรียนในสังกัดเทศบาลเมืองพนัสนิคม จังหวัดชลบุรี ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวนทั้งสิ้น 86 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลสำหรับการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยใช้สอบถามเกี่ยวกับการใช้อำนาจของผู้บริหารสถานศึกษากับการบริหารสถานศึกษาของโรงเรียนในสังกัดเทศบาลเมืองพนัสนิคม จังหวัดชลบุรี ซึ่งแบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการใช้อำนาจของผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดเมืองพนัสนิคม จังหวัดชลบุรี ศึกษาตามแนวคิดทฤษฎีของ French & Reven (1968) ซึ่งถามเกี่ยวกับอำนาจของผู้บริหารสถานศึกษา ประกอบด้วย อำนาจการให้รางวัล (Reward Power) อำนาจการบังคับ (Coercive Power) อำนาจตามกฎหมาย (Legitimate Power) อำนาจจากความเชี่ยวชาญ (Expert Power) อำนาจอ้างอิง (Referent power) เป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วน ประมาณค่า 5 ระดับ

คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด รวมทั้งหมด 25 ข้อ มีค่าอำนาจจำแนกรายข้ออยู่ระหว่าง 0.27-0.84 และมีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 0.92

ตอนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับการบริหารสถานศึกษา ในสังกัดเทศบาลเมืองพนัสนิคม จังหวัดชลบุรี ศึกษามาจาก สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (สำนักนายกรัฐมนตรี, 2553) ประกอบด้วย การบริหารงานวิชาการ การบริหารงานงบประมาณ การบริหารงานบุคคล และการบริหารงานทั่วไป เป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วน ประมาณค่า 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด รวมทั้งหมด 40 ข้อ มีค่าอำนาจจำแนกรายข้ออยู่ระหว่าง 0.34-0.77 และมีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับ เท่ากับ 0.96

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการจัดกระทำข้อมูลที่รวบรวมมาได้ตามลำดับ ดังนี้

1. ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามที่ได้รับคืนมาตรวจสอบความสมบูรณ์และใช้ข้อมูลของกลุ่มตัวอย่างที่มีความสมบูรณ์ทั้ง 86 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100

2. ตรวจสอบให้คะแนนโดยกำหนดเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2545)

- 5 หมายถึง มีการใช้อำนาจ/ปฏิบัติงานอยู่ในระดับมากที่สุด
- 4 หมายถึง มีการใช้อำนาจ/ปฏิบัติงานอยู่ในระดับมาก
- 3 หมายถึง มีการใช้อำนาจ/ปฏิบัติงานอยู่ในระดับปานกลาง
- 2 หมายถึง มีการใช้อำนาจ/ปฏิบัติงานอยู่ในระดับน้อย
- 1 หมายถึง มีการใช้อำนาจ/ปฏิบัติงานอยู่ในระดับน้อยที่สุด

3. นำคะแนนที่ได้ไปวิเคราะห์ข้อมูลแล้วนำผลการวิเคราะห์แปลผลคะแนนตามเกณฑ์เฉลี่ย ดังนี้

- 4.51 - 5.00 หมายถึง มีการใช้อำนาจ/การปฏิบัติงานอยู่ในระดับมากที่สุด
- 3.51 - 4.50 หมายถึง มีการใช้อำนาจ/การปฏิบัติงานอยู่ในระดับมาก
- 2.51 - 3.50 หมายถึง มีการใช้อำนาจ/การปฏิบัติงานอยู่ในระดับปานกลาง
- 1.51 - 2.50 หมายถึง มีการใช้อำนาจ/การปฏิบัติงานอยู่ในระดับน้อย
- 1.00 - 1.50 หมายถึง มีการใช้อำนาจ/การปฏิบัติงานอยู่ในระดับน้อยที่สุด

สำหรับการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างการใช้อำนาจของผู้บริหารสถานศึกษากับการบริหารงานสถานศึกษาของโรงเรียนในสังกัดเทศบาลเมืองพนัสนิคม จังหวัดชลบุรี ใช้เกณฑ์ของ พวงรัตน์ ทวีรัตน์ (2540)

ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์มีค่าตั้งแต่ .81-1.00 ถือว่ามีความสัมพันธ์กันในระดับสูง

ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์มีค่าตั้งแต่ .61-.80 ถือว่ามีความสัมพันธ์กันในระดับค่อนข้างสูง

ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์มีค่าตั้งแต่ .41-.60 ถือว่ามีความสัมพันธ์กันในระดับปานกลาง

ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์มีค่าตั้งแต่ .21-.40 ถือว่ามีความสัมพันธ์กันในระดับค่อนข้างต่ำ

ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์มีค่าตั้งแต่ .01-.20 ถือว่ามีความสัมพันธ์กันในระดับต่ำ

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม การใช้อำนาจของผู้บริหารสถานศึกษา และการบริหารสถานศึกษาของโรงเรียนในสังกัดเทศบาลเมืองพนัสนิคม จังหวัดชลบุรี ใช้การหาค่าเฉลี่ย \bar{X} และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD)

2. การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างการใช้อำนาจของผู้บริหารสถานศึกษากับการบริหารงานสถานศึกษาของโรงเรียนในสังกัดเทศบาลเมืองพนัสนิคม จังหวัดชลบุรี โดยการหาสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อย่างง่ายของเพียร์สัน (Pearson product-moment correlation coefficient)

3. การใช้อำนาจของผู้บริหารสถานศึกษาของโรงเรียนในสังกัดเทศบาลเมืองพนัสนิคม จังหวัดชลบุรี โดยใช้การวิเคราะห์สัมประสิทธิ์การถดถอยแบบขั้นตอน (Stepwise multiple regression analysis)

ผลการวิจัย

1. ผลการศึกษาการใช้อำนาจของผู้บริหารสถานศึกษาของโรงเรียนในสังกัดเทศบาลเมืองพนัสนิคม จังหวัดชลบุรี ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับของการใช้อำนาจของผู้บริหารสถานศึกษาของโรงเรียน

การใช้อำนาจของผู้บริหารสถานศึกษา	\bar{X}	SD	ระดับ	อันดับ
1. อำนาจการให้รางวัล	4.14	0.58	มาก	3
2. อำนาจการบังคับ	3.58	0.76	มาก	5
3. อำนาจตามกฎหมาย	4.20	0.55	มาก	1
4. อำนาจจากความเชี่ยวชาญ	4.14	0.55	มาก	2
5. อำนาจอ้างอิง	3.69	0.67	มาก	4
รวม	3.95	0.46	มาก	

จากตารางที่ 1 พบว่า การใช้อำนาจของผู้บริหารสถานศึกษาของโรงเรียนในสังกัดเทศบาลเมืองพนัสนิคม จังหวัดชลบุรี โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ ด้านอำนาจตามกฎหมาย ด้านอำนาจความเชี่ยวชาญ ด้านอำนาจการให้รางวัล ด้านอำนาจอ้างอิง และอำนาจการบังคับ ตามลำดับ

2. ผลการศึกษาการบริหารสถานศึกษาของโรงเรียนในสังกัดเทศบาลเมืองพนัสนิคม จังหวัดชลบุรี โดยรวมและรายด้าน ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับ การบริหารสถานศึกษาของโรงเรียนในสังกัดเทศบาลเมืองพนัสนิคม จังหวัดชลบุรีโดยรวมและรายด้าน

การบริหารสถานศึกษา	\bar{X}	SD	ระดับ	อันดับ
1. ฝ่ายบริหารงานวิชาการ	4.25	0.52	มาก	1
2. ฝ่ายบริหารงานงบประมาณ	4.18	0.52	มาก	3
3. ฝ่ายบริหารงานบุคคล	4.19	0.52	มาก	2
4. ฝ่ายบริหารงานทั่วไป	4.18	0.54	มาก	4
รวม	4.20	0.48	มาก	

จากตารางที่ 2 พบว่า การบริหารสถานศึกษาของโรงเรียนในสังกัดเทศบาลเมืองพนัสนิคม จังหวัดชลบุรี โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยตามลำดับ คือ ฝ่ายบริหารงานวิชาการ รองลงมา คือ ฝ่ายบริหารงานบุคคล ฝ่ายบริหารงานงบประมาณ และฝ่ายบริหารงานทั่วไปตามลำดับ

3. ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างการใช้อำนาจของผู้บริหารสถานศึกษากับการบริหารสถานศึกษาของโรงเรียนในสังกัดเทศบาลเมืองพนัสนิคม จังหวัดชลบุรี ดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างการใช้อำนาจของผู้บริหารสถานศึกษากับการบริหารสถานศึกษาของโรงเรียนในสังกัดเทศบาลเมืองพนัสนิคม จังหวัดชลบุรี

ตัวแปร	Y ₁	Y ₂	Y ₃	Y ₄	Y _{total}
	r	r	r	R	r
1. อำนาจการให้รางวัล X ₁	0.51**	0.51**	0.61**	0.53**	0.59**
2. อำนาจการบังคับ X ₂	0.23*	0.25*	0.46**	0.51**	0.40**
3. อำนาจตามกฎหมาย X ₃	0.61**	0.59**	0.61**	0.64**	0.67**
4. อำนาจจากความเชี่ยวชาญ X ₄	0.62**	0.62**	0.71**	0.64**	0.71**
5. อำนาจอ้างอิง X ₅	0.39**	0.39**	0.45**	0.38**	0.46**
X _{total}	0.61**	0.61**	0.75**	0.72**	0.74**

* p < .05

จากตารางที่ 3 พบว่า การใช้อำนาจของผู้บริหารสถานศึกษากับการบริหารสถานศึกษาของโรงเรียนในสังกัดเทศบาลเมืองพนัสนิคม จังหวัดชลบุรี โดยรวมและรายด้านมีความสัมพันธ์อยู่ในระดับปานกลางถึงระดับค่อนข้างสูง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

4. การวิเคราะห์การใช้อำนาจของผู้บริหารสถานศึกษากับการบริหารสถานศึกษาของโรงเรียนในสังกัดเทศบาลเมืองพนัสนิคม จังหวัดชลบุรี โดยใช้การวิเคราะห์การถดถอยแบบขั้นตอน (Stepwise Multiple Regression Analysis) ดังตารางที่ 4 และ 5

ตารางที่ 4 แสดงความแปรปรวนในการพยากรณ์การบริหารสถานศึกษาของโรงเรียนในสังกัดเทศบาลเมืองพนัสนิคม จังหวัดชลบุรี

แหล่งความแปรปรวน	SS	Df	MS	F	p
การถดถอย	12.38	3	4.126	47.345*	.000
ความคลาดเคลื่อน	7.15	82	.087		
รวม	19.525	85			

* p < .05

จากตารางที่ 4 พบว่า การวิเคราะห์ความแปรปรวนของตัวแปรที่ศึกษา มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แสดงว่าตัวแปร

พยากรณ์ที่นำเข้ามาวิเคราะห์การถดถอยมีความสัมพันธ์เชิงเส้นตรงสามารถนำไปพยากรณ์ในขั้นตอนต่อไปได้

ตารางที่ 5 การคัดเลือกตัวพยากรณ์ที่ดีที่สุด จากตัวแปรที่ใช้พยากรณ์การบริหารสถานศึกษาของโรงเรียนในสังกัดเทศบาลเมืองพนัสนิคม จังหวัดชลบุรี

อันดับที่	ตัวพยากรณ์	R	R ²	ร้อยละการพยากรณ์
1	X ₄	.712	.508	50.80
2	X ₄ X ₃	.769	.591	59.10
3	X ₄ X ₃ X ₁	.796	.634	63.40

จากตารางที่ 5 พบว่า อำนาจการพยากรณ์ของตัวแปรพยากรณ์ จากตัวแปรพยากรณ์ที่ดีที่สุด ที่สามารถพยากรณ์การบริหารสถานศึกษาของโรงเรียนในสังกัดเทศบาลเมืองพนัสนิคม จังหวัดชลบุรี โดยเรียงลำดับได้ดังนี้ ด้านอำนาจเชี่ยวชาญ (X₄) ด้านอำนาจตามกฎหมาย (X₃) และด้านอำนาจการให้รางวัล (X₁) สามารถพยากรณ์รวมกันได้ ร้อยละ 63.40 แสดงในรูปสมการพยากรณ์ได้ดังนี้

สมการพยากรณ์ในรูปคะแนนดิบ

$$\hat{Y} = .82 + .33(X_4) + .28(X_3) + .20(X_1)$$

หรือสมการพยากรณ์ในรูปคะแนนมาตรฐาน

$$\hat{Z} = .38(Z_4) + .32(Z_3) + .25(Z_1)$$

สรุปและอภิปรายผล

1. การใช้อำนาจของผู้บริหารโรงเรียนในสังกัดเทศบาลเมืองพนัสนิคม จังหวัดชลบุรี โดยรวมและรายด้าน อยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย คือ ด้านอำนาจตามกฎหมาย ด้านอำนาจความเชี่ยวชาญ ด้านอำนาจการให้รางวัล ด้านอำนาจอ้างอิง และด้านอำนาจการบังคับ ตามลำดับ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้บริหารต้องใช้อำนาจเพื่อควบคุมการทำงานให้มีประสิทธิภาพ บรรลุตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ ดังนั้นอำนาจจึงเป็นเครื่องมือที่สำคัญในการบริหารงาน เพราะการบริหารงานในองค์กรย่อมเกี่ยวข้องกับบุคคลจำนวนมาก ผู้บริหารจึงจำเป็นต้องมีอำนาจเพื่อควบคุมผู้ใต้บังคับบัญชาเชื่อฟังและปฏิบัติตาม ดังที่ ธร สุนทรายุทธ (2556) กล่าวว่า อำนาจหน้าที่ในโรงเรียนเป็นเรื่องที่สำคัญ ระหว่างความสัมพันธ์ของผู้บังคับบัญชากับผู้ใต้บังคับบัญชา สอดคล้องกับ พิกุล ติวาจารย์ (2548) ได้ศึกษาการใช้อำนาจของผู้บริหารกับความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครูโรงเรียนเอกชนในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนเอกชนในเขตตะวันออกเฉียงเหนือใช้อำนาจโดยรวมและทุกรายด้านอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับ ปาริฉัตร พิศภูษิต (2551) ได้ศึกษาการใช้อำนาจของผู้บริหารในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 1 พบว่า การใช้อำนาจของผู้บริหารโดยรวมอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับ ศิริพงษ์ เชื้อดี (2552)

ได้ศึกษาการใช้พลังอำนาจของผู้บริหารโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาปทุมธานี เขต 1 พบว่า การใช้พลังอำนาจของผู้บริหารโรงเรียนโดยรวมอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับ ทับทิม เอี่ยมแสง (2554) ได้ศึกษาการใช้อำนาจของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1 พบว่า การใช้อำนาจของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1 โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับ จักรพันธ์ ชุกกลิ่น (2558) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำและการให้อำนาจของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากระบี่ พบว่า การใช้อำนาจของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากระบี่ โดยรวมอยู่ในระดับมาก

2. การบริหารสถานศึกษาของโรงเรียนในสังกัดเทศบาลเมืองพนัสนิคม จังหวัดชลบุรี โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยตามลำดับ คือ ฝ่ายบริหารงานวิชาการ รองลงมาคือฝ่ายบริหารงานบุคคล ฝ่ายบริหารงานงบประมาณ และฝ่ายบริหารงานทั่วไป ตามลำดับ สอดคล้องกับ จันทรา สงวนนาม (2545) กล่าวว่า การบริหารงานวิชาการเป็นหัวใจสำคัญของการบริหารสถานศึกษาและเป็นส่วนหนึ่งของการบริหารการศึกษาที่ผู้บริหารจะต้องให้ความสำคัญเป็นอย่างยิ่ง ส่วนการบริหารงานด้านอื่นๆ นั้น แม้จะมีความสำคัญเช่นเดียวกัน แต่เป็นส่วนสนับสนุนให้งานวิชาการดำเนินไปได้ อย่างมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับ สัมมา ธนินธ์ (2556) กล่าวว่า การบริหารโรงเรียนนั้นผู้บริหารจะต้องใช้เวลาส่วนใหญ่ในการบริหารงานด้านวิชาการ เพื่อมุ่งเน้นให้ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน มีความรู้ ทักษะ และคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตรอย่างมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2552) กล่าวว่า งานวิชาการถือเป็นงานที่มีความสำคัญที่สุด เป็นหัวใจของการจัดการศึกษา ซึ่งทั้งผู้บริหารโรงเรียน คณะครู และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่ายต้องมีความรู้ความเข้าใจ ให้ความสำคัญและมีส่วนร่วมในการวางแผน กำหนดแนวทางปฏิบัติ การประเมินผล และปรับปรุงแก้ไขอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง ดังที่ ภารดี

อนันต์นาวี (2553) กล่าวว่า งานวิชาการเป็นงานหลัก เป็นภารกิจของสถานศึกษาที่พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545 ที่มุ่งให้กระจายอำนาจในการบริหารจัดการไปให้สถานศึกษาให้มากที่สุดด้วยเจตนารมณ์ที่จะให้สถานศึกษาดำเนินการได้โดยอิสระ คล่องตัว และรวดเร็ว สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน สถานศึกษา ชุมชน และท้องถิ่น ซึ่งสอดคล้องกับ พัชรพล ปานณรงค์ (2551) ได้ศึกษาการบริหารคุณภาพการศึกษาโดยรวมกับผลการดำเนินงานในโรงเรียนเทศบาลและเมืองพัทยาในเขตพื้นที่พัฒนาชายฝั่งทะเลภาคตะวันออก พบว่า การบริหารคุณภาพการศึกษาโดยรวมในโรงเรียนเทศบาลและเมืองพัทยาในเขตพื้นที่พัฒนาชายฝั่งทะเลภาคตะวันออก มีความสัมพันธ์กันในทางบวก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 สอดคล้องกับ ธีระวัฒน์ สิงหบุตร (2551) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างบทบาทและการมีส่วนร่วมในภาระงานการบริหารสถานศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานระดับมัธยมศึกษา เขตตรวจราชการกระทรวงศึกษาธิการที่ 9 พบว่า การมีส่วนร่วมในภาระงานการบริหารสถานศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานระดับมัธยมศึกษา เขตตรวจราชการกระทรวงศึกษาธิการที่ 9 อยู่ในระดับปานกลาง และมีความสัมพันธ์กันในทางบวก สอดคล้องกับ กัลยาณี บุตรดีวงศ์ (2552) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารโรงเรียนและการบริหารโรงเรียนโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานกับประสิทธิผลของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจังหวัดสระแก้ว พบว่า ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารโรงเรียนและการบริหารโรงเรียน โดยใช้โรงเรียนเป็นฐานกับประสิทธิผลของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจังหวัดสระแก้ว มีความสัมพันธ์กับประสิทธิผลของโรงเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สอดคล้องกับ ทับทิม เอี่ยมแสง (2554) ได้ศึกษาการใช้อำนาจของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1 พบว่า การใช้อำนาจของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และสอดคล้องกับ อุมาวดี เหล่าอรรค (2557) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารที่มีผลต่อประสิทธิผลในการบริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 27 พบว่า มีความสัมพันธ์ในทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

3. ผลการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการใช้อำนาจของผู้บริหารสถานศึกษากับการบริหารงานสถานศึกษาของโรงเรียนในสังกัดเทศบาลเมืองพนัสนิคม จังหวัดชลบุรี พบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างการใช้อำนาจของผู้บริหารสถานศึกษากับการบริหารงานสถานศึกษาของโรงเรียนในสังกัดเทศบาลเมืองพนัสนิคม จังหวัดชลบุรี โดยรวมและรายด้านมีความสัมพันธ์อยู่ในระดับปานกลางถึงระดับค่อนข้างสูง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สอดคล้องกับ กัลยาณี บุตรดีวงศ์ (2552) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารโรงเรียนและการบริหารโรงเรียนโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานกับประสิทธิผลของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจังหวัดสระแก้ว พบว่า ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารโรงเรียนและการบริหารโรงเรียนโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานกับประสิทธิผลของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจังหวัดสระแก้วกับการบริหารโรงเรียนโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานมีความสัมพันธ์กับประสิทธิผลของโรงเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สอดคล้องกับ อุมาวดี เหล่าอรรค (2557) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารที่มีผลต่อประสิทธิผลในการบริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 27 พบว่า มีความสัมพันธ์กันในทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 สอดคล้องกับ จักรพันธ์ ชุกกลิ่น (2558) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำและการใช้อำนาจของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากระบี่ พบว่า ภาวะผู้นำมีความสัมพันธ์กับการใช้อำนาจของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากระบี่โดยรวมและรายด้านอยู่ระดับมาก ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

4. การใช้อำนาจของผู้บริหารสถานศึกษาสามารถพยากรณ์การบริหารสถานศึกษาของโรงเรียนในสังกัดเทศบาลเมืองพนัสนิคม จังหวัดชลบุรี ได้ร้อยละ 63.40 ($R^2 = .634$) เขียนในรูปสมการพยากรณ์ได้ดังนี้

สมการพยากรณ์ในรูปคะแนนดิบ

$$\hat{Y} = .82 + .33(X_4) + .28(X_3) + .20(X_1)$$

หรือสมการพยากรณ์ในรูปคะแนนมาตรฐาน

$$\hat{Z} = .38(Z_4) + .32(Z_3) + .25(Z_1)$$

โดยมีประเด็นนำมาอภิปรายดังนี้

การใช้อำนาจของผู้บริหารด้านอำนาจเชี่ยวชาญ (X_4) ส่งผลต่อการบริหารสถานศึกษาของโรงเรียนในสังกัดเทศบาลเมืองพนัสนิคม จังหวัดชลบุรี ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้บริหารของโรงเรียนในสังกัดเทศบาลเมืองพนัสนิคม จังหวัดชลบุรี ได้รับการยอมรับจากผู้ได้บังคับบัญชา เนื่องจากอำนาจประเภทนี้เกิดจากการที่บุคคลมีความเชี่ยวชาญชำนาญ เรื่องหนึ่งอย่างลึกซึ้ง ทำให้เขากลายเป็น

ทรัพยากรบุคคลที่มีค่าและทำให้ผู้อื่นเกิดความไว้วางใจในตัวเขา (ธร สุนทรายุทธ, 2556) ซึ่งสอดคล้องกับ อาคม วัตโรสง (2547) กล่าวว่า อำนาจเกิดจากความเชี่ยวชาญ เป็นอำนาจที่เกิดจากบุคคลนั้นๆ มีความรู้ ความเชี่ยวชาญพิเศษสาขาใดสาขาหนึ่ง หรือทางใดทางหนึ่ง โดยทั่วไปแหล่งอำนาจทุกแหล่งจะเกิดขึ้นได้ ต้องอยู่บนพื้นฐานการยอมรับของผู้ตาม ซึ่งปัจจุบันองค์กรต่างๆ มีความซับซ้อนมากขึ้น และมีการนำเทคโนโลยีใหม่ๆ เข้ามาใช้ อำนาจความเชี่ยวชาญก็ยิ่งมีความจำเป็นมากขึ้น สอดคล้องกับ สมุทร ชำนาญ (2556) กล่าวว่า อำนาจจากความเชี่ยวชาญ (Expert Power) เป็นอำนาจที่เกิดจากการที่ผู้หนึ่งมีความรู้ ความสามารถ ความเชี่ยวชาญเป็นพิเศษ มีประสบการณ์ในการแก้ปัญหาและปฏิบัติงานที่มีความสำคัญได้ผลเป็นอย่างดี สอดคล้องกับ ปินิตา พุ่มแย้ม (2549) กล่าวว่า อำนาจความเชี่ยวชาญ เป็นอำนาจที่มีอิทธิพลเหนือบุคคลอื่น เนื่องจากความรู้ความชำนาญ เฉพาะด้าน หรือเป็นอำนาจที่เกิดจากทักษะส่วนตัว ความรู้ ด้านเทคนิคและประสบการณ์ในสาขาต่างๆ ที่ผู้นำทางการศึกษา ปฏิบัติมาเป็นเวลานานๆ จึงเกิดการทำงานในรูปแบบใดรูปแบบหนึ่ง ซึ่งเป็นที่ยอมรับของบุคคลอื่นและเป็นที่ต้องการของสังคม ได้รับการยกย่องนับถือ กล่าวถึงความสามารถในสาขานั้นๆ เป็นอย่างสูง จนกลายเป็นผู้มีอำนาจที่เมื่อใดแสดงความคิดเห็น เสนอแนะ หรือ คัดค้าน บุคคลอื่นๆ จะรับฟัง ยิ่งความรู้มีความสำคัญมากขึ้นเท่าไร และยิ่งมีคนจำนวนน้อยเท่าไรที่มีความรู้ อำนาจที่เกิดจากความเชี่ยวชาญก็ยิ่งมีมากขึ้นเท่านั้น โดยทั่วไปคนที่จะเป็นทั้งผู้บริหาร และผู้นำทางการศึกษาจะต้องมีความเชี่ยวชาญมากขึ้นด้วย ดังนั้น อำนาจจากความเชี่ยวชาญ เป็นอำนาจเฉพาะตนของบุคคลที่เกิด จากความรู้และประสบการณ์ที่มีต่อการปฏิบัติงานจนเป็นที่ยอมรับ และทำให้ผู้ใต้บังคับบัญชาเกิดความศรัทธาพร้อมที่จะปฏิบัติงาน ด้วยความเต็มใจ

การใช้อำนาจของผู้บริหารด้านอำนาจตามกฎหมาย (X_3) ส่งผลต่อการบริหารสถานศึกษาของโรงเรียนในสังกัดเทศบาล เมืองพนัสนิคม จังหวัดชลบุรี ทั้งนี้อาจเป็นเพราะอำนาจตามกฎหมายคือความสามารถของผู้บริหารในการใช้อิทธิพลต่อบุคลากร ด้วยการใช้อำนาจตามตำแหน่ง โดยทั่วไปแล้วผู้ใต้บังคับบัญชา จะทราบดีว่าผู้บริหารมีอำนาจและยอมรับการใช้อำนาจของผู้บริหาร (French & Raven, 1968 อ้างถึงใน, สิทธิพร นิยมศรีสมศักดิ์, ม.ป.ป.) ซึ่งสอดคล้องกับ อาคม วัตโรสง (2547) กล่าวว่า อำนาจตามกฎหมายเป็นอำนาจที่ได้จากตำแหน่งที่บุคคลครองอยู่ ผู้ครองตำแหน่งจะมีอำนาจที่เขามีตำแหน่ง เมื่อพ้นตำแหน่งอำนาจ ตามกฎหมายก็จะหมดไป สอดคล้องกับ สมุทร ชำนาญ (2556)

กล่าวว่า อำนาจตามกฎหมาย เป็นอำนาจที่เป็นผลมาจากการได้รับแต่งตั้งให้มีตำแหน่งหน้าที่การงานที่เป็นทางการ ซึ่งผลจากการที่บุคคลได้รับตำแหน่งหน้าที่ในองค์กรที่ระบุอำนาจหน้าที่ และความรับผิดชอบของแต่ละหน่วยงานไว้อย่างชัดเจน โดยผู้ครองตำแหน่งระดับสูงกว่าย่อมจะมีอำนาจซึ่งรวมถึงสิทธิอันชอบธรรมในการใช้อิทธิพลในกระบวนการปฏิบัติงานต่อ พฤติกรรมของผู้ใต้บังคับบัญชา ด้วยการออกคำสั่งโดยชอบให้ผู้ใต้บังคับบัญชาต้องปฏิบัติตาม ดังนั้นอำนาจตามกฎหมายเป็น อำนาจโดยชอบธรรมของบุคคลที่ได้มาจากการได้รับตำแหน่ง หน้าที่อย่างเป็นทางการ ทำให้บุคคลหรือกลุ่มบุคคลต้องยอมรับ และปฏิบัติตามคำสั่งของผู้ที่มีอำนาจตามกฎหมายโดยไม่สามารถ หลีกเลี่ยงได้ เนื่องจากได้รับการรองรับอำนาจนั้นด้วยกฎหมาย

การใช้อำนาจของผู้บริหารด้านอำนาจการให้รางวัล (X_4) ส่งผลต่อการบริหารสถานศึกษาของโรงเรียนในสังกัดเทศบาลเมือง พนัสนิคม จังหวัดชลบุรี ทั้งนี้อาจเป็นเพราะการใช้อำนาจให้รางวัล ของผู้บริหารโรงเรียนในสังกัดเทศบาลเมืองพนัสนิคม เกิดจากการที่บุคคลหนึ่งมีความสามารถในการให้คุณประโยชน์หรือรางวัล ให้แก่ผู้อื่น และคุณประโยชน์นั้นเป็นสิ่งที่มีความสำคัญต่อผู้รับด้วยการใช้อำนาจนี้จึงเป็นไปตามแนวความคิดของการเสริมแรงทางบวก (Concept of Reinforcement) นั่นคือ การให้รางวัลนั้นเป็นการแสดงอิทธิพลเหนือพฤติกรรมการทำงานของผู้ปฏิบัติงาน รางวัลเหล่านี้มีผลกระทบในระยะสั้นมีคุณค่าต่างๆ กัน สำหรับ บุคคลที่ต่างกัน (French & Raven, 1968 อ้างถึงใน, สิทธิพร นิยมศรีสมศักดิ์, ม.ป.ป.) ซึ่งสอดคล้องกับ อาคม วัตโรสง (2547) กล่าวว่า แหล่งอำนาจที่เกิดจากรางวัลขึ้นอยู่กับบุคคลมีความ สามารถและมีทรัพยากรที่จะให้รางวัลแก่คนอื่น เป้าหมายหรือ ความหมายของอำนาจอยู่ที่ค่าของรางวัล สอดคล้องกับ สมุทร ชำนาญ (2556) กล่าวว่า รางวัลเป็นสิ่งกระตุ้นต่อกลุ่มเป้าหมาย ได้รับรู้ว่าการปฏิบัติงานบรรลุเป้าหมายบังเกิดผลดี จะมีโอกาส ได้รับสิ่งตอบแทนเป็นรางวัล อำนาจการให้รางวัลมีทั้งเป็นทางการ และไม่เป็นทางการ ดังนั้นหากผู้ใช้อำนาจแบบนี้ไม่สามารถปฏิบัติ ตามที่เคยสัญญาไว้ หรือไม่อาจให้สิ่งตอบแทนได้ เมื่อนั้นจะเกิดการเสื่อมความเชื่อถือที่มีต่อตัวผู้นำลงและอำนาจการให้รางวัล จะลดความหมายได้ด้วย ดังนั้นอำนาจการให้รางวัล เป็นอำนาจของ บุคคลที่สามารถให้รางวัลแก่ผู้ที่ยอมรับในอำนาจของตน เพื่อเป็น สิ่งกระตุ้นให้ได้รับรู้ว่าการปฏิบัติงานบรรลุเป้าหมายตามที่กำหนดไว้ ก็จะมีโอกาสได้รับรางวัลเป็นสิ่งตอบแทน

ข้อเสนอแนะ

1. การใช้อำนาจของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดเทศบาลเมืองพนัสนิคม จังหวัดชลบุรี ควรแสดงการใช้อำนาจของผู้บริหารสถานศึกษาโดยเฉพาะอย่างยิ่งด้านการใช้อำนาจตามกฎหมาย โดยเฉพาะอย่างยิ่งผู้บริหารควรออกคำสั่งปฏิบัติงานให้แก่ครูและบุคลากรทางการศึกษาเป็นลายลักษณ์อักษรเพื่อมอบหมายงานไว้อย่างชัดเจน ผู้บริหารกำหนดโครงสร้างการบริหารงานของสถานศึกษาและให้ครูและบุคลากรปฏิบัติงานตามโครงสร้างที่กำหนด ผู้บริหารควรออกคำสั่งโดยชอบด้วยกฎหมายเพื่อให้ครูและบุคลากรทางการศึกษาปฏิบัติตามที่กำหนด

2. การบริหารงานสถานศึกษาของโรงเรียนในสังกัดเทศบาลเมืองพนัสนิคม จังหวัดชลบุรี ผู้บริหารควรมีการนิเทศการเรียนการสอนภายในสถานศึกษาอย่างน้อยภาคเรียนละ 1 ครั้ง ผู้บริหารควรส่งเสริมให้ครูจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และผู้บริหารควรส่งเสริมให้ครูดำเนินการวัดและประเมินผลการเรียนโดยเน้นการประเมินตามสภาพจริง

เอกสารอ้างอิง

กัลยาณี บุตรดีวงศ์. (2552). ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำ การเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารโรงเรียนและการบริหารโรงเรียนโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานกับประสิทธิผลของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจังหวัดสระแก้ว. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยบูรพา.

จักรพันธ์ ชุกกลิ่น. (2558). ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำและการใช้อำนาจของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากระบี่. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยบูรพา.

จันทรานี สงวนนาม. (2553). ทฤษฎีและแนวปฏิบัติในการบริหารสถานศึกษา. นนทบุรี: บুক พอยท์.

ทับทิม เอี่ยมแสง. (2554). การใช้อำนาจของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลกระทบต่อการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี.

ธีระวัฒน์ สิงห์บุตร. (2551). ความสัมพันธ์ระหว่างบทบาทและการมีส่วนร่วมในภาระงานการบริหารสถานศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานระดับมัธยมศึกษา เขตตรวจราชการกระทรวงศึกษาธิการที่ 9. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยบูรพา.

ธร สุนทรายุทธ. (2556). ทฤษฎีองค์กรและพฤติกรรม: หลักการ ทฤษฎี การวิจัย และปฏิบัติทางการศึกษา. กรุงเทพฯ: เนติกุลการพิมพ์.

บุญชม ศรีสะอาด. (2545). การวิจัยเบื้องต้น. ครั้งที่พิมพ์ 7. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.

ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์. (2553). การบริหารงานวิชาการ. กรุงเทพฯ: ศูนย์สื่อเสริมกรุงเทพ.

ปาริฉัตรกั พิธิภูษัคคี. (2551). การใช้อำนาจของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 1. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์.

ปิ่นดา พุ่มไ้ม้. (2549). พฤติกรรมผู้นำทางการศึกษา. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542. ราชกิจจานุเบกษา. ฉบับที่ 116, ตอนที่ 74 ก (19 สิงหาคม): 12.

พัชรพล ปานณรงค์. (2551). การบริหารคุณภาพการศึกษา โดยรวมกับผลการดำเนินงานในโรงเรียนเทศบาลและเมืองพัทยาในเขตพื้นที่พัฒนาชายฝั่งทะเลภาคตะวันออก. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยบูรพา.

พิกุล ดีพิจารณ์. (2548). การใช้อำนาจของผู้บริหารกับความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครูโรงเรียนเอกชนในเขตภาคตะวันออก. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยบูรพา.

พวงรัตน์ ทวีรัตน์. (2540). วิธีการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร.

ภารดี อนันต์นาวิ. (2553). หลักการ แนวคิด ทฤษฎีทางการบริหารการศึกษา. ชลบุรี: มนตรี จำกัด.

ศิริพงษ์ เชื้อดี. (2552). การใช้พลังอำนาจของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาปทุมธานี เขต 1 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร.

สิทธิพร นิยมศรีสมศักดิ์. (ม.ป.ป.). หลักบริหารการศึกษา. ชลบุรี: มหาวิทยาลัยบูรพา. เอกสารประกอบการสอน.

สำนักงานคณะกรรมการการแพ้นาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2559). แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560-2564). กรุงเทพฯ.

- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ สำนักนายกรัฐมนตรี.
(2553). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2553.
กรุงเทพฯ: พริกหวานกราฟฟิค.
- สมุทร ชำนาญ. (2556). ผู้นำทางการศึกษา ทฤษฎี และปฏิบัติ.
ระยอง: พี.เอส.การพิมพ์.
- อาคม วัดไธสง. (2547). ผู้นำที่ผู้นำในการบริหารการศึกษา.
มหาวิทยาลัยทักษิณ.
- อุมาวดี เหล่าอรรคะ. (2557). ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำ
การเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารที่มีผลต่อประสิทธิผล
ในการบริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษามัธยมศึกษา เขต 27. วิทยานิพนธ์การศึกษา
มหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- อำนาจ ทองโปร่ง. (2555). กระบวนทัศน์ทางการบริหารการศึกษา.
กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- Barnard, C. I. (1979). **The functions of executive.**
Cambridge: Harvard University Press.
- Blau, P. and Scott, W. (1962). **Formal Organizations: A
Comparative Approach.** San Francisco:
Chandler.
- Fernch, J. R. P., & Reven, B. H. (1968). The bases of power.
In D. Cartwright, & Arbor (Eds.), **Studies
powers** (pp. 1402-1404). New York: McGraw Hill.
- Krejcie, R. V., & Morgan, D. W. (1970). Determining
sample size for research activities. **Education
and Psychological Measurement**, 30(3),
607-610.